

Tjänsteutlåtande
Kommunstyrelsens kontor
Dnr KS 2026/0019

Till Kommunstyrelsen

Datum: 2026-01-15

Taxor avfall 2026

Sammanfattning

Föreslagen avfallstaxa innehåller mindre förändringar i nuvarande tjänsteutbud. Största förändringen är att tjänster för hämtning av förpackningar från flerfamiljshus, samfälligheter och Loop-stationer införs. Den vanligaste helårsavgiften för småhus i insamlingsområde 1 (tidigare fastland) ökar med 209 kr (8,1 %) . Motsvarande i insamlingsområde 2 (tidigare skärgård) ökar helårsavgiften med 256 kr (4,8 %).

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

1. Föreslagna ändringar i avfallstaxan antas,
2. Ny avfallstaxa börjar gälla från och med den 1 april 2026.

Ärendet

Österåker kommun har enligt miljöbalken (1998:808) 27 kapitel 4-6 § rätt att ta ut avgifter för att täcka de kostnader kommunen har för att uppfylla sitt lagstadgade ansvar för avfall som faller under kommunens ansvar. Avgifterna får tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshantering uppmuntras. Avgiften ska betalas enligt den taxa som kommunfullmäktige antar.

Enligt kommunallagen (2017:725) gäller självkostnadsprincipen för hantering av kommunalt avfall. Självkostnadsprincipen innebär att verksamhetens kostnader och intäkter ska gå jämnt upp inom skäligen tidsperiod. Likställighetsprincipen gäller också, vilket innebär att avfallslämnarna ska vara likställda när det gäller rättigheter och skyldigheter gentemot kommunen. Samma avgift ska tas ut för samma service men möjlighet finns att dela in kommunen i olika hämtningsområden, i Österåkers fall Insamlingsområde 1, Områden som kan nås via framkomlig vägförbindelse (tidigare benämnt Fastland) samt Insamlingsområde 2, Områden som inte kan nås via framkomlig vägförbindelse (tidigare benämnt Skärgård). Området inbegriper

nu öar utan broförbindelse, vägfärja samt områden där vägarna inte lämpar sig för konventionella hämtningsfordon.

Taxan består för privathushåll av två (2) olika delar omfattande grundavgift samt rörliga avgifter för hämtning och behandling. Taxan används, tillsammans med utveckling av insamlingssystem och information till kunder, som ett styrmedel för att uppnå avfallsplanens mål. Taxan är differentierad för att styra mot en ökad sortering samt en miljöriktig och resurseffektiv avfallshantering.

Förändringar i tjänsteutbudet

Ny prismodell för pumpbara tjänster (tömning av slam, fettavskiljare och matavfall i tank)

Efter att Roslagsvatten har genomfört ny upphandling av dessa tjänster införs en ny prismodell. Det är en framkörningskostnad som är statisk oberoende om det är en planerad körning eller inte, medan det blir olika kubikmeterpriser beroende på om hämtningen är planerad eller budad.

Tömning av fettavskiljare töms enligt svensk standard

Tidigare har det funnits ett krav på att fettavskiljare ska tömmas 4 gånger per år. Enligt svensk standard (SS-EN 1825) ska fettavskiljare tömmas en (1) gång i månaden. Standarden är satt av tillverkare av fettavskiljare och är det intervall som tömning ska ske för att tillverkarna ska garantera funktionen av anläggningen. Införande av svensk standard sker succesivt under 2026 och kommer föräledas av en dialog med berörda kunder. Renhållaren kommer ta hänsyn till verksamheter som är säsongsbetonade.

Nya tjänster med hämtning av förpackningar från flerfamiljshus, samfälligheter och Loop-Stationer

Från och med oktober 2026 har Roslagsvatten ett nytt avtal med insamlingsentreprenör för insamling av förpackningar fastighetsnära. Uppstarten kommer ske succesivt från och med oktober 2026 och flertalet fastigheter i segmenten kommer ha en fungerande insamling till årsskiftet 2027. Det är producentansvaret som ska finansiera insamlingen och behandlingen av förpackningarna. Hämtning av förpackningar upp till en viss hämtfrekvens (olika beroende på förpackningsslag) sker därför utan kostnad för fastighetsägarna, medan tätare tömning som inte täcks av ersättningen från producenterna sker till ett självkostnadspris.

Kostnadsförändringar

Index för insamling har ökat med strax under 2 %. Behandlingskostnaden för restavfall förväntas öka något då förbränningsanläggningar som tar emot restavfall inför ny prismodell där mängden plast reglerar priset. Innan bolaget infört fastighetsnära insamling till alla hushåll förväntas priset för energiåtervinning vara något högre.

Kostnadsförändring för hushåll i småhus

Grundavgiften höjs från 1821 kr per år till 2018 kr (10,8 % ökning). Höjningen beror huvudsakligen på ökade kostnader för behandling av grovavfall, nya investeringar i avfallssystem, ny anläggning för återbruk och grovavfall i Åkersberga Centrum samt ökade personalkostnader.

Avgiften för standardabonnemanget på fastlandet, 26 hämtningar av matavfall 13 hämtningar av restavfall, behöver mot bakgrund av ökade behandlingskostnader för restavfall höjas med 12 kr (1,5 %). För en familj som bor i ett småhus på fastlandet och har ett abonnemang med ett 190 liters kärl för restavfallet, medför det en höjd total årskostnad, grundavgift och abonnemang, med 209 kr (8,1 %).

Säsongboende som har standardabonnemanget med tömning av restavfall var fjärde vecka får en ökad total årskostnad med 226 kr (8,8 %). Det vanligaste abonnemanget (exklusive grundavgift) för helår i skärgården höjs med 59 kr (1,7 %). Det innebär att en åretruntboende familj i småhus, i insamlingsområde 2 (tidigare skärgård), får en höjd total årskostnad med 256 kr (4,8 %). Abonnemanget för säsongboende i skärgården ökar med 49 kr (1,7 %).

Kostnadsförändring för boende i flerfamiljshus

Grundavgiften för flerfamiljshus höjs från 1275 kr per år till 1413 kr. Det vanligaste abonnemanget med hämtning av mat- och restavfall i 140 liters kärl respektive 660 liters kärl med hämtning varje vecka ökar med 131 kr. Då är merparten avgiftsökning kopplat till restavfallsabonnemanget. Abonnemangsavgiften för matavfallet ökar med 21 kr i jämförelse med år 2025 i syfte att fortsatt styra fastighetsägarna att minska restavfallet och öka matavfallsinsamlingen.

Fastigheter med krantömda behållare betalar för den vikt som lämnas. Både för matavfallet och för restavfallet. Avgiften för matavfallet ökar med 2,5 %. Från 0,40 kr per kg till 0,41 kr per kg. På grund nya behandlingspriser för restavfallet höjs avgiften för restavfall från 1,40 kr per kg till 1,43 kr per kg. Avgiftsförändringarna ger fastighetsägarna tydliga incitament att styra matavfallet till rätt behållare. Avgiften för abonnemang med hämtning varje vecka (52 ggr/år) för restavfall ökar från 18 379 kr till 18 681 kr (1,6 % ökning).

Kostnadsförändringar pumpbara tjänster

På grund av en ny prismodell där fastighetsägaren betalar för den faktiska dokumenterade storleken på anläggningen som töms blir tömningskostnaden för en exempelkund med en tvåkubiksanläggning 51 kr lägre i 2026 års taxa (-4,8 %). Motsvarande hämtning för en exempelkund med en trekubiksanläggning blir 137 kr högre i 2026 års taxa (11 % högre). Taxan blir mer rättvis och motsvarar de faktiska kostnaderna för utförandet.

De rörliga kostnaderna för tömning av en 1 kubiksfettavskiljare blir lägre i föreslagen taxa för 2026. Men eftersom tömningsfrekvensen kan öka från fyra till tolv gånger per kan årskostnaden öka med ca 15 % (2172 kr).

Tabell: Kostnadsförändringar för de vanligaste hushållen

Typ av abonnent	Typ av abonnemang	Grundavgift och rörlig avgift kr/år 2025	Grundavgift och rörlig avgift kr/år 2026	Förändring i kr	Förändring i %
Småhus fastland helår	190 literskärл för restavfall (26 ggr/år) 140-literskärл för matavfall (26 ggr/år)	3293	3513	220	6,7%
Småhus fastland helår	190 literskärл för restavfall (13 ggr/år) 140-literskärл för matavfall (26 ggr/år)	2596	2805	209	8,1%
Småhus fastland säsong	190 literskärл för restavfall (13 ggr/år) 140-literskärл för matavfall (13 ggr/år)	2248	2460	212	9,4%
Småhus fastland säsong	190 literskärл för restavfall (7 ggr/år) 140-literskärл för matavfall (13 ggr/år)	2556	2782	226	8,8%
Småhus skärgård helår	Säck (26 ggr/år)	5345	5601	256	4,8%
Småhus skärgård säsong	Säck (13 ggr/år)	4758	5004	246	5,2%
Fastighet med enskilt avlopp Fastland	Anläggning på 2 kubikmeter	2961	2944	-17	-0,6%

Fastighet med enskilt avlopp Skärgård	Anläggning på upp till 3 kubikmeter	4504	4636	132	2,9%
---------------------------------------	-------------------------------------	------	------	-----	------

Grundavgifter

Grundavgift	Taxa 2025	Taxa 2026	Förändring kr	Förändring %
Småhus	1821	2018	197	10,8%
Flerfamiljshus	1275	1413	138	10,8%
Enskilda avlopp	827	912	85	10,3%

Rörliga avgifter i urval

Rörlig avgift		Taxa 2025	Taxa 2026	Förändring kr	Förändring %
Restavfall i kärl 190L varannan vecka helår, inklusive matavfall	Småhus	1472	1495	23	1,6%
Restavfall i kärl 190L var fjärde vecka helår, inklusive matavfall	Småhus	775	787	12	1,5%
Restavfall i kärl 190L var fjärde vecka v.16-40	Småhus	427	442	15	3,5%
Restavfall i kärl 190L varannan vecka v. 16-41	Småhus	735	764	29	3,9%
Restavfall i säck varannan vecka helår skärgård	Småhus	3524	3583	59	1,7%
Restavfall i säck varannan vecka v.16-40 skärgård	Småhus	2937	2986	49	1,7%
Krantömd behållare 3 m3 52 ggr/år	Flerfamiljshus	18 379	18 681	302	1,6%

Krantömd matavfall 52 ggr/år	Flerfamiljshus	7012	7127	115	1,6%
Restavfall i kärl 660L 52 ggr/år	Flerfamiljshus	6125	6235	110	1,8%
Matavfall i kärl 140L 52 ggr/år	Flerfamiljshus	1277	1298	21	1,6%
Slam ordinarie tömning 2 kubikmeter (fastland)	Småhus	1067	1016	-51	-4,8%
Slam ordinarie tömning 0-3 kubikmeter (skärgård)	Småhus	3677	3724	47	1,3%

Tidigare beredning

Österåkersvatten AB, 2025-12-12

Österåkers Stadshus AB, 2026-01-15

Bilagor

1. Protokollsutdrag Österåkersvatten AB, 2025-12-12
2. Förslag till avfallstaxa Österåkers kommun
3. Protokollsutdrag Österåkers Stadshus AB, 2026-01-14

Staffan Erlandsson

Kommundirektör

Erik Lanner Sandberg

Ekonomidirektör

Skickas till

Akt

Verifikat

Dokument-ID 09222115557567279509

Dokument

Till KS Tjut Taxor avfall 2026

Huvuddokument

6 sidor

Startades 2026-01-15 11:36:28 CET (+0100) av Sara

Salminen Sundholm (SSS)

Färdigställt 2026-01-15 14:34:08 CET (+0100)

Initierare

Sara Salminen Sundholm (SSS)

Österåkers kommun

Org. nr 212000-2890

sara.salminensundholm@osteraker.se

Signerare

Staffan Erlandsson (SE)

staffan.erlandsson@osteraker.se

Signerade 2026-01-15 11:37:09 CET (+0100)

Erik Lanner Sandberg (ELS)

erik.lanner@osteraker.se

Signerade 2026-01-15 14:34:08 CET (+0100)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

